

Говорячи про словотворчу базу дієслівних основ, слід зазначити, що основну групу похідних основ складають субстантивні основи. Вони повністю представлені антропоосновами, напр., *McAdam* (Джон Лаудон Макадам, шотландський інженер і шляхобудівельник, розробив технологію будівництва доріг з щелебевим покриттям) – *macadamize* (будувати дорогу за допомогою макадама – дорожнього покриття, яке складалося з дробленого каменю та гравію, які щільно вкладалися товстим шаром, утворюючи міцну основу дороги, одночасно поліпшуючи дренаж); *Mesmer* (Франц Месмер, німецький лікар, створив вчення про «тваринний магнетизм») – *mesmerize* (гіпнотизувати; зачаровувати) [1; 2; 6; 7].

Незначну групу становлять похідні ад'єктивні основи, наприклад, *Procrustes* (розбійник, який заманював подорожніх і прив'язував їх до свого ліжка. Коли люди були коротші за ліжко, Прокруст розтягував їх, а коли довші – відрубав їм ноги) – *procrusteanize* (розтягнути або підігнати щось відповідно до певних стандартів, ігноруючи індивідуальні відмінності або особливі обставини).

Таким чином, абсолютна більшість дієслів, похідних від антропонімів, утворені безпосередньо від антропооснов, тобто в результаті однокрокової деривації.

Говорячи про утворення прислівників на основі антропонімів, слід зазначити, що вони утворюються більшою частиною на основі ад'єктивних похідних основ, напр., *Chauvinistically*, *Pantagruelically*, *Quixotically*. Проте зустрічається і субстантивна антропооснова (*Judasly*).

Ад'єктивні похідні основи, які є словотворчою базою відантропонімних прислівників, мають лише одне значення: «характерний, властивий особі, яка є прихильником поглядів, навчань певної персоналії» (напр., *Bacchanalianly*, *Buddhistically*, *Copernically*).

Таким чином, підсумовуючи сказане вище, зазначимо, що словотворча номінація на базі антропонімів є невід'ємною частиною номінативної системи мови, яка підкоряється всім закономірностям і нормам мови. Антропоніми вступають в такі ж дериваційні зв'язки і утворюють такі ж типи похідних. Деривати від антропонімів англійської мови утворюються всіма основними способами номінації, проте різні способи мають різну продуктивність. Найбільш продуктивним з них є афіксальний словотвір.

В процесі афіксальної номінації на базі антропонімів в англійській мові утворюються похідні чотирьох частин мови: іменники, прикметники, дієслова і прислівники. Більшу частину їх складають іменники і прикметники. Переважна більшість досліджуваних похідних утворюється суфіксальним способом. Під час дослідження нами було виділено наступні структурні типи суфіксальних дериватів, серед яких 5 субстантивних ($B + -ism = N$; $B + -ist = N$; $B + -an/-ean/-ian = N$; $B + -ite = N$; $B + -ia = N$), 3 ад'єктивних ($B + -an/-ean/-ian = Adj$; $B + -ic = Adj$; $B + -esque = Adj$), 1 дієслівний ($B + -ize = V$) і 1 адвербіальний тип ($B + -ly = Adv$), є найбільш продуктивними. Взаємодія досліджуваних похідних основ і суфіксів характеризується певною взаємовибірковістю, що виявляється в тому, що сукупність відантропонімних субстантивних, ад'єктивних і дієслівних похідних основ поєднується з певною сукупністю суфіксів.

Література:

1. Николаев Г. А. Англо-русский исторический словарь: 30 000 имен, названий, терминов / Григорий Алексеевич Николаев. – М.: Издательская группа «Прогресс», «Лексикон», 1995. – 464 с.
2. Cirlot J. E. A Dictionary of Symbols / J. E. Cirlot. – London: Routledge, 2001. – 507 p.
3. Dictionary.com. URL: <http://www.dictionary.com/>
4. Hanks P. A Dictionary of First Names / Patrick Hanks, Kate Hardcastle, Flavia Hodges. – Oxford: Oxford University Press, 2006. – 480 p.
5. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/>
6. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / [ed. by J. Crowther]. – Oxford: Oxford University Press, 1998. – 1428 p.
7. Wikipedia, The Free Encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/>

УДК 811.561.1

Я. С. Білик,

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, м. Вінниця

СТИЛІСТИЧНЕ ВАРІОВАННЯ СПОЛУЧНОГО СЛОВА *ЩО* У ПІДРЯДНИХ ОЗНАЧАЛЬНИХ РЕЧЕННЯХ (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ)

Стаття присвячена розгляду підрядних означальних речень, зокрема з відносним словом *що*. Проаналізовано граматичні властивості підрядних означальних речень на матеріалі художніх творів сучасних українських прозаїків, досліджено стилістичне використання сполучного слова *що* у складному реченні з означальним підрядним, зв'язки між їх компонентами, з'ясовано правила і закономірності співвідношення слів та встановлення чинників, які зумовлюють їх структуру.

Ключові слова: підрядні означальні речення, поширено-розповідні підрядні речення, сполучне слово *що*.

СТИЛИСТИЧЕСКОЕ ВАРЬИРОВАНИЕ СОЕДИНИТЕЛЬНОГО СЛОВА *ЧТО* В ПРИДАТОЧНЫХ ОПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ (НА МАТЕРИАЛЕ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПРОЗЫ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ ХХ ВЕКА)

Статья посвящена рассмотрению придаточных определительных предложений, в том числе с соединительным словом *что*. Проанализированы грамматические свойства придаточных определительных предложений на материале произведений современных украинских прозаиков, исследованы стилистическое использование соединительного слова *что* в сложном предложении с атрибутивным придаточным, связи между их компонентами, определены правила и закономерности соотношения слов, установлены факторы, которые обуславливают их структуру.

Ключевые слова: придаточные определительные предложения, распространено-повествовательные придаточные предложения, соединительное слово *что*.

STYLISTIC VARIATION OF THE CONNECTING WORD «THAT» IN SUBORDINATE ATTRIBUTIVE CLAUSES (ON THE MATERIAL OF THE SECOND HALF OF THE TWENTIETH CENTURY FICTION)

The article deals with the subordinate attributive clauses, including the use of connecting word *that*. It analyzes: grammatical properties of subordinate sentences on the material of art works by contemporary Ukrainian writers; stylistic use of connecting word *that* in complex sentences with subordinate attributive clauses; relations between their components; and reveals the rules and laws of the ratio of words and the factors that determine their structure.

Attributive clause can sometimes make causal shade in complex sentences. Pov'yazyuyuchys with the main sentence semantic relationships, it reveals the main cause of action or its result. Sentences of this type are extremely weakened attributive function here in the foreground causal shades. With the main sentence they are more related to semantic relationships. Grammatically joined to the main connecting using words that refer to a noun, and therefore deemed clauses.

Keywords: subordinate attributive clauses, common-narrative subordinate sentence, connecting word *that*.

Питання підрядних означальних (далі ПО) речень сучасної української літературної мови, зокрема вивчення їх граматичних властивостей завжди приваблювало науковців. Серед **актуальних** проблем теорії синтаксису визначена проблема і досі займає важливе місце і становить значний інтерес як у теоретичному, так і у практичному плані. Базою у вивченні підрядних означальних є дослідження зв'язків між їх компонентами, з'ясування правил і закономірностей співвідношення слів та встановлення чинників, які зумовлюють їх структуру.

Розгляд і вивчення ПО у творах сучасних українських письменників відзначається незначною кількістю досліджень. В українському мовознавстві означальні речення вивчали такі вчені як Т. С. Яромоленко, яка досліджувала поряд з додатковими і означальні підрядні у діловій мові XIV ст. [10], Н. Я. Дніпровська – у народних казках [3], М. У. Каранська [5] та І. Г. Матвійс [6], що частково торкалися даного типу підрядних речень у сучасній українській мові, В.П. Заскалета – увага приділена семантиці та структурі підрядних означальних речень в українських пам'ятках XVI–XVIII століть [4] тощо. Однією з перших фундаментальних спроб детально охопити матеріал здійснила К. М. Плisko [8], О. А. Скоропада [9], своє віддзеркалення ці речення знаходять в окремих розділах «Сучасної української літературної мови» (за ред. І. К. Білодіда), «Граматики української мови. Синтаксис» І.Р. Вихованця, «Синтаксисі сучасної української мови: Проблемні питання» І. І. Слинька, Н. В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянської і «Теоретичної граматики української мови. Синтаксис» А. П. Загнітка. Окремо слід відзначити монографію О. С. Мельничука «Розвиток структури слов'янського речення», в якій у порівняльно-історичному аспекті висвітлено проблеми становлення та розвитку синтаксичних особливостей і структури речення у слов'янських мовах [1]. Проте дане питання в сучасній українській літературній мові досліджено ще недостатньо. Воно потребує подальшого ґрунтовного вивчення, тим більше, що цей тип підрядних речень в українській літературній мові є досить поширеним, порівняно з іншими типами, і дає можливість чітко, іноді навіть образно охарактеризувати той чи інший предмет (вираженого іменником чи субстантивованим словом) з різних боків. Це і зумовлює актуальність питання.

Метою статті є опис й аналіз поширено-розповідних підрядних речень з відносним займенником *що*, зокрема їх семантичної і граматичної структури, а також поширення речень даного типу у сучасній українській літературі на матеріалі творів Михайла Миценка «Лелеки», Анатолія Приставкіна «Золота хмаринка ночувала...».

Завдання статті – подати структурно-семантичну та функціональну характеристику поширено-розповідних підрядних речень з відносним словом *що*, а також розглянути стилістичне використання сполучного засобу у складному реченні з означальним підрядним.

Серед означальних підрядних речень даного типу чималу групу становлять речення, в яких означальна функція значно послаблена, зате на перший план тут виступає поширено-розповідна функція.

Означальними підрядними ці речення вважаються тому, що відносяться до головного іменника, приєднуючись до нього за допомогою засобів зв'язку, а саме сполучного слова *що*.

Головне речення може бути побудоване таким чином, що не вимагає обов'язкової наявності означального підрядного. Останнє приєднується за допомогою сполучного слова до означуваного іменника головного речення, вказуючи на тимчасову дію чи стан і додатково повідомляючи про стан чи дію означуваного предмета. У даних реченнях, як правило, немає вказівного займенника перед означуваним іменником, оскільки зміст речення був би іншим, визначальним або визначеним (пор.: *Часом Юхим дивувався декого з хлопців, що ганялися за...джинсами*). Якщо б було сказано: *Часом Юхим дивувався декого з тих хлопців, що ганялися за...джинсами*, то тут була б вказівка на вже відомих, раніше згадуваних хлопців, з якими були пов'язані якісь епізоди в попередній оповіді. Займенник *тих* (*той, та, те*) служить для вказівки на конкретний, одиничний, виділюваний з ряду інших предмет.

У зв'язку з цим доданий вказівний займенник в реченні зазначеного типу порушує відносну самостійність означального підрядного, вказуючи на обов'язкову наявність останнього, яке потрібне для виділення даного означуваного предмета серед інших. Співвідносне слово (вказівний займенник) тут посилює взаємозв'язок між головним і підрядним реченнями. У реченнях такого типу означальні підрядні виконують власне не означальну, а поширено-розповідну функцію. Таке означальне речення становитиме разом з означуваним словом одне поширене означальне словосполучення, а саме: «... з *тих* хлопців, що ганялися за...джинсами». Таким чином не виділяється означуваний предмет серед інших, йому однорідних, оскільки цього не вимагає структура всього складного речення в цілому.

Можна порівняти з іншими прикладами: *Вони настирно, вривалися в жалючу зиму, у волохатий іній, що запорошив гайки й лісочки...Тицьнув себе посинілим пальцем у груди молодик, що не по сезону вирядився...Згадалося все: і їхня шалопутна вилазка в зимовий степ, і гітара, що вмирала від холоду...Улита Миколаївна щиро захопилася незвичним і непротим сюжетом, що не відразу розкривався, промовляв до серця й розуму* тощо. Приєднуючись до якогось члена головного речення, означальні підрядні набувають нового комунікативного змісту, поширюючи складне речення. Але якщо ввести в дані речення відповідні співвідносні слова, то зміниться функція означального підрядного і воно матиме не поширено-розповідну функцію, а означальну, а саме: *Вони настирно, вривалися в жалючу зиму, у той волохатий іній, що запорошив гайки й лісочки...Тицьнув себе посинілим пальцем у груди той молодик, що не по сезону вирядився...Згадалося все: і їхня шалопутна вилазка в зимовий степ, і та гітара, що вмирала від холоду...Улита Миколаївна щиро захопилася тим незвичним і непротим сюжетом, що не відразу розкривався, промовляв до серця й розуму*.

Отже, наявність співвідносних слів в наведених вище реченнях перед означуваними об'єктами чи суб'єктами створює враження, ніби про них йшлося раніше, в попередніх реченнях, а тому вони нам добре відомі (...*той* молодик..., *та* гітара...). Таким чином підрядне речення набирає означувальної функції.

Форма минулого часу присудків підрядних означальних речень набирає значення давньоминулого, тобто *було колись* (пор.: *Вони настирно, вривалися в жалючу зиму, у волохатий іній, що запорошив гайки й лісочки.../ Вони настирно, вривалися колись в жалючу зиму, у волохатий іній, що запорошив гайки й лісочки...тощо*).

Форма ж теперішнього часу присудка означального речення набуває значення широкого охоплення часової тривалості виконуваної означуваним предметом дії (пор.: *У моєму житті не пригадую жодного випадку, що так би боялася – по-дитячому, до безпорадності / У моєму житті не пригадую [ніколи, весь час, завжди] жодного випадку, що так би боялася – по-дитячому, до безпорадності*).

Займенник *той* вказує на конкретний, одиничний предмет, виділяючи його серед інших, йому однорідних предметів. Насправді, контекст і зміст речення показує протилежне. Отже, включення співвідносного слова до головної частини складного речення призводить до зміни значення підрядного даного типу. Означальні підрядні вносять тут у складне речення деякою мірою новий комунікативний зміст.

Серед поширено-розповідних підрядних речень особливу групу становлять речення, які відносяться до означуваного слова головного, вираженого іменником, що означає власне ім'я. Власні імена самі є конкретними, а тому або не потребують виділення, або не можуть бути виділеними. Напр.: *Білла зима, як Снігурка, що її з Дідом Морозом возили у святковій автомашині по місту.* У даному випадку означальні підрядні речення тут містять повідомлення про невідомі ще з попередніх речень процеси, якості (пор.: *Розмовляли про абицю і Христенко, і Чагар, що бентежно були обвіяні пахощами весни...*). Ці речення не допускають постановки співвідносних слів, оскільки означуваними словами тут виступають власні імена, які самі і є вказівними словами. Проте інколи власні імена, виступаючи означуваними словами, можуть мати при собі вказівні слова, напр., *той самий*. Це буває рідко, проте, коли одне власне ім'я може мати декілька предметів або коли той, хто говорить ставить за мету підкреслити, нагадати, що йдеться про предмет, для якого характерні якісь суттєві ознаки [2, с. 41]. Напр.: *В наступному листі Ростик, певно, вже напише, що все обернулося не так, як планував, і це той самий Ростик, що радив Юхимові триматися, парубкувати, а сам заохався по самісінькі вуха в якусь сибірську мавку. – Фітонциди ковтаєте? – поіронізувала працівниця бухгалтерії, та сама Женя Щавелько, що гостра була на язик.*

У першому прикладі вказівні слова *той самий* вживається при власному імені *Ростик* для того, щоб показати, що про дану особу йшлося раніше, в попередніх реченнях, а також дію, виконувану даною особою, а саме: *той самий Ростик, що радив Юхимові триматися, парубкувати...*

Разом з означуваним словом це підрядне становить одне поширене означальне словосполучення, а тому має одночленну будову.

У другому прикладі вказівні слова *той самий* показують, що дана означувана особа нам добре відома з контексту, а також виділяється серед інших осіб (названих цим іменем) не родом виконуваної ним дії, а за тими чи іншими істотними ознаками, властивими даній особі а саме: *та сама Женя Щавелько, що гостра була на язик.* Це речення, як і перше, має одночленну структуру. Обидва означальні підрядні речення мають видільне значення.

Отже, якщо при означуваному слові головного, вираженому іменником, що означає власне ім'я, може стояти співвідносне слово, то означальне речення в такому випадку набуває видільного значення.

Таким чином, поширено-розповідні речення за функціональною ознакою можна поділити на три основні групи (за основу взято класифікацію К.М.Пліско), а саме:

Перша група – це поширено-розповідні речення, які повідомляють про які-небудь ще невідомі з попередньої події, повідомлення, процеси, стани, якості, що належать визначальному імені. До цієї групи належать поширено-розповідні, які відносяться до іменника, що означає не тільки власне ім'я, але і будь-який предмет чи явище (за умови, якщо вони повідомляють про якісь нові якості цього предмета, про його дію чи стан) [7, с. 17]. Напр.: *...але ж йдеться про пайку, про крихітний кусничок, що на столі виглядає, мов прозорий листочок... А від малесенького пайочка, навіть з добавкою, що приколена до нього скіпочкою, голод не слабшав. У моєму житті не пригадую жодного випадку, що так би боялася – подитячому, до безпорадності.*

Отже, наведені приклади показують, що означально-підрядні даного типу, як і ті, що відносяться до власних імен, можуть містити повідомлення про різні якості, процеси тощо.

Друга група – ті означальні підрядні речення з поширено-розповідною функцією, які містять повідомлення про якусь дію або стан характеризуваної особи або предмета. У таких випадках визначальна функція поєднується з відтінком приєднання. Напр.: *Вийдав очі саморобний каганець у каламарчику, що викрали з канцелярії. Немає на світі винахідливішої і цілеспрямованішої людини, ніж голодна людина, тим більше, якщо це дитбудинківець, що протягом війни відточив розум на тому, як, де і що роздобути. Це не беручи до уваги безпритульних, що жили де прийдеться і як прийдеться.* Тут ОПР виконують поширено-розповідну функцію, приєднуючись до означуваного слова, характеризуючи його з боку виконуваної ним дії, або показуючи, в якому стані перебуває даний означуваний предмет. В основу характеристики даних предметів беруться не постійні ознаки, а тимчасова дія, яку виконує даний предмет. Зв'язок між головним і підрядним реченнями тут дуже послаблений. Сполучне слово *що*, замінюючи означуваний предмет чи особу головного в підрядному, вказує на зв'язок цих речень.

Третя група – ОПР з поширено-розповідною функцією, що мають відтінки обставинного значення: протиставлення, причинності, наслідковості, вносячи той чи інший обставинний відтінок у складне речення, означально-підрядне тісно пов'язується з головним за змістом, розкриваючи причину дії головного речення, її наслідок тощо. Напр.: *Тулчак, що усе ґрунтовно вивчив, порахував куди триматимуть путь, як вийдуть з річки, замикатиме групу. Генка, що любив, як риба, воду, був страшенний чистун.* У реченнях такого типу означально-підрядні пов'язані з головним смисловим зв'язком. Зміст головного і підрядного речень протиставляється один одному.

Інколи означальні підрядні можуть вносити причинно-наслідковий відтінок у складне речення. Пов'язуючись з головним реченням смисловим зв'язком, воно розкриває причину дії головного або її наслідок. Напр.: *Оришка, що показала Романові вишите червоно-голубою заплочкою слово: «Северина», перехрестилась. Юхим, що згадав обочини шляхів, балки, яри, узлісся, де цей веселий шал кольорів, запахів неподільно владував, нагадував про себе, ні в день ні вночі не міг заснути.*

ОПР в прикладах, наведених вище, мають надто послаблену атрибутивну функцію, тут на перший план виступають причинно-наслідкові відтінки. З головним реченням вони більше пов'язані смисловим зв'язком. Граматично приєднуються до головного за допомогою сполучного слова *що* і відносяться до іменника, а тому вважаються означальними.

Отже, визначивши три основні групи означальних поширено-розповідних речень з співвідносним словом *що*, можна також зауважити, що речення, в яких при означуваному слові, вираженого іменником на позначення власної назви, не вимагають співвідносного слова. Такі речення виконують поширено-розповідну функцію і це, до речі, більша частина серед аналізованого матеріалу.

Література:

1. Баранівська О. С. Складнопідрядні речення з підрядними означальними в сучасній польській мові: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.03 «Слов'янські мови» / О. С. Баранівська. – К., 2003. – С. 7.

2. Дмитриев П. А. Сложноподчиненное предложение с придаточным определительным в современном сербохорватском языке: автореф. дис. на соискание учен. степени кандидата филол. наук: спец. 10.02.03 «Славянские языки» / П. А. Дмитриев. – Л., 1995. – 27 с.

3. Дніпровська Н. Я. Синтаксис сполучникового складного речення української народної казки (на матеріалах казок, записаних у другій половині XIX ст. на території Полтавщини і Київщини і вміщених у збірках І. Рудченка і П. Чубинського): дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Н. Я. Дніпровська. – Харків, 1954. – 251 с.

4. Заскалета В. П. Структурні та семантичні особливості речень зі сполучним «иже» з граматично незавершеним оформленням відносною означальною підрядності (на матеріалі пам'яток XI–XIII ст.) / В. П. Заскалета // Проблеми зіставної семантики. – 2013. – Вип. 11. – С. 81–85. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pzs_2013_11_16.

5. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови [Текст]: навчальний посібник / М. У. Каранська. – Київ : НМК ВО, 1992. – 400 с.

6. Матвіяс І. Г. Діалектна основа синтаксису в українській літературній мові / І. Г. Матвіяс // Мовознавство. – 2007. – № 1. – С. 38–46.

7. Мкртычева М. А. Определительные придаточные в современном русском языке: дис. на соискание учен. степени кандидата филол. наук: спец. 10.02.02 «Русский язык» / М. А. Мкртычева. – Л., 1995. – 27 с.

8. Пліско К. М. Означальні підрядні речення в сучасній українській літературній мові: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / К. М. Пліско. – Харків, 1957. – 267 с.

9. Скоропада О. А. Місце підрядного означального у відношенні до головного речення в українській мові (На матеріалі пам'яток XIV – XVIII ст.) / О. А. Скоропада // Пит. укр. мовознавства. Кн. 1. – Львів : Львів. ун-т, 1956. – С. 59–75.

10. Ярмоленко Т. С. Складнопідрядні речення в пам'ятках ділового українського письменства XVI ст. (Підрядні означальні та підрядні додаткові речення): дис. на здобуття канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Т. С. Ярмоленко. – К., 1954. – 341 с.

УДК 811.111'373.43:81'25

Н. П. Білоус, Н. В. Новохатська,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ 2015-2017 РОКІВ

Стаття визначає поняття неологізму, узагальнює наукові підходи та аспекти до вивчення новоутворень, встановлює основні типи неологізмів за способом словотвору та подає їх характеристику. У дослідженні виявлено та проаналізовано способи адекватного перекладу англійських неологізмів українською мовою.

Ключові слова: неологізм, деривація, аббревіація, телескопія, епоніми, спосіб перекладу, транслітерація, транскрибування, калькування, дескриптивна перифраза, пряме включення.

СПОСОБИ ПЕРЕВОДА АНГЛИЙСКИХ НЕОЛОГИЗМОВ 2015-2016 ГОДОВ

Статья определяет понятие неологизма, обобщает научные подходы и аспекты к изучению новообразований, устанавливает основные типы неологизмов в соответствии со способом словообразования и характеризует их. В исследовании обнаружены и проанализированы способы адекватного перевода английских неологизмов на украинский язык.

Ключевые слова: неологизм, деривация, аббревиация, телескопия, эпоним, способ перевода, транслитерация, транскрибирование, калькирование, дескриптивная перифраза, прямое включение.

WAYS OF TRANSLATION OF THE ENGLISH NEOLOGISMS DATED 2015-2017

The article is devoted to the notion of English neologisms. It defines this linguistic phenomenon as a word or word combination, used in the language in a specific period to denote something new or to acquire a new meaning in addition to existing ones. Derivation, abbreviation, blending, eponymy are the main productive ways of forming neologisms. Transliteration, transcribing, loan translation, descriptive translation and direct insertion constitute five ways of translating English neologisms into the Ukrainian language. A professional translator does not only render the meaning of a neologism but also creates its equivalent in the target language in order to enlarge its vocabulary. Thus, to be brief and unambiguous, one-component neologisms are conveyed via the transliteration or transcribing with explication. Loan translation is employed for multi-component lexemes. If it is impossible to use the above mentioned three ways the descriptive translation is suitable.

Key words: neologism, derivation, abbreviation, blending, eponym, way of translation, transliteration, transcribing, loan translation, descriptive translation, direct insertion.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Свідченням постійних змін у мові є виникнення неологізмів, які передусім відображаються, засвоюються та закріплюються у мові ЗМІ. З розвитком інформаційних технологій в останні роки фокус вивчення неологізмів змістився на нові форми мовного спілкування. Зокрема на перший план вийшли такі прогресивні форми, як чати, соціальні мережі, Інтернет статті з можливістю коментувати новини і отримувати відповіді на свої висловлення, що, в свою чергу, призводить до появи низки нових понять та реалій, які потребують вірного перекладу. Отже, **актуальність** роботи зумовлена швидким поповненням лексичного складу англійської мови на тлі розвитку електроніки, комп'ютерних технологій, наукових відкриттів та міжнародного співробітництва у сфері бізнесу, а також необхідністю адекватної передачі новоутворень для їх розуміння представниками інших мовних спільнот.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Неологізми вивчалися у функціональному (О. В. Волостих, В. А. Голець), екстралінгвістичному (І. М. Чурилова), психолінгвістичному (С. І. Тогоєва, В. В. Петров), соціолінгвістичному (Л. П. Крисін, О. Д. Дуліченко) та прагматичному (О. І. Дзюбіна) аспектах тощо. В останні роки неологізми досліджуються також за допомогою комплексного підходу, що включає аналіз семантичних, стилістичних, комунікативно-прагматичних, психолінгвістичних особливостей дискурсів певних політичних діячів та політиків (А. П. Мін'яр-Белоручева). Переклад неологізмів став предметом досліджень Н. Драбов, К. Є. Петрової, В. В. Шубіна.

Метою статті є визначення способів перекладу англійських неологізмів 2015–2017 років українською мовою.

Поставлена мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

- 1) здійснити вибірку неологізмів з періодичних видань 2015–2017;
- 2) уточнити поняття неологізму;
- 3) класифікувати неологізми за словотвірними характеристиками;
- 4) встановити способи перекладу неологізмів українською мовою.